

Drukwerk

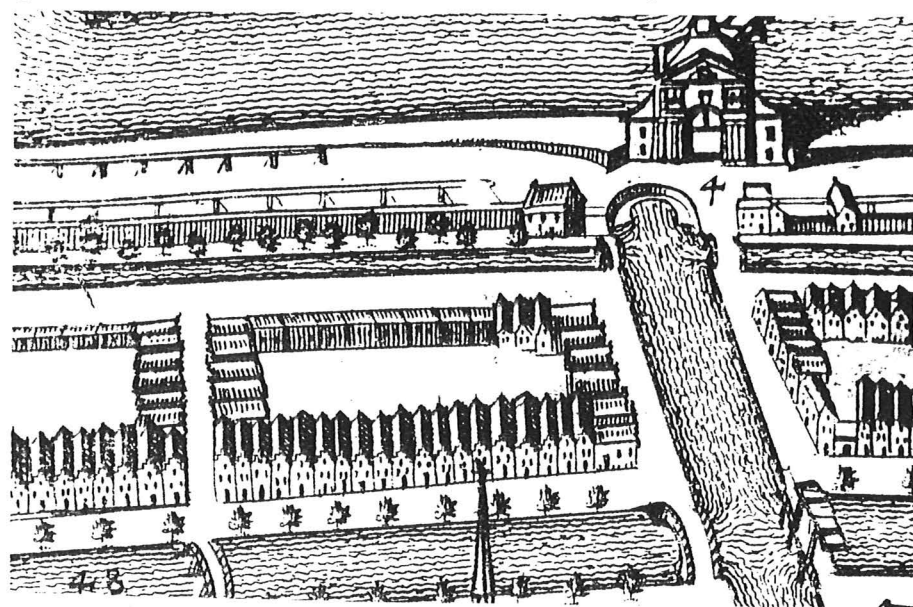
REDACTIE RENUS
Geregracht 50
2311 PB LEIDEN

PORT BETAALD
LEIDEN

'RENUS'

MEDEDELINGENBLAD VAN DE

A.W.N. AFD. RIJNSTREEK

De situatie van het blok waar de pottenbakkerij op het terrein van de latere fabriek van Parmentier stond. Detail uit de (kleine) kaart van Hagen, 1675.

Nota Bene: de jaarvergadering is op maandag 8 mei!

Remus is een uitgave van de afdeling Rijnstreek van de Archeologische Werkge-
meenschap voor Nederland (A.W.N.) en verschijnt tenminste tweemaal per jaar.
Opplage 200 stuks. Redactie: P.J.M. de Baar.

Redactieadres: Geregracht 50, 2311 PB Leiden (werkruimte Rijnstreek).

+++++

Gegevens uit *Remus* mogen worden overgenomen, mits met voldoende bronver-
melding en een kopie van het artikel, waarin gegevens uit *Remus* werden verwerkt,
aan de redactie wordt gestuurd.

+++++

Vondstmeldingen

Als u iets gevonden heeft, waarvan u denkt dat het van belang kan zijn, of als u
weet dat anderen vondsten hebben gedaan, belt u dan a.u.b. met een van de
volgende mensen:

Dick van der Kooij, Welterdreef 93, 2253 LJ Voorschoten, tel. 071-764072

Leo den Hollander, Coornhertstraat 55, 2332 AP Leiden, tel. 071-312172

Suus Sprey, Burg. Visserpark 14, 2405 GR Alphen a/d Rijn, tel. 01720-94986

Ook houden wij ons aanbevolen voor melding van plaatsen waar graafwerk-
zaamheden plaats (gaan) vinden. Help mee het bodemarchief te redden: een kleine
vondst kan het begin van iets belangrijks zijn!

Meehelpen met de opgravingen?

Heeft u belangstelling om actief deel te nemen aan het veldwerk, dan kunt u in de
veldwerk-agenda zien welke projecten in uitvoering zijn of binnenkort zullen
komen. Voor de preciese gegevens over plaats en tijd kunt u de bovenstaande
telefoonnummers bellen. Met nadruk wordt erop gewezen, dat ervaring absoluut
niet vereist is.

Restaureren, tekenen en vondstverwerking

Deze werkzaamheden vinden plaats in onze werkruimte, Geregracht 50 te Leiden,
elke maandag (behoudens als er een lezing is) vanaf 20.00 uur.

Opgave nieuwe leden

Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij de Ledenadministratie van de A.W.N.,
Postbus 714, 3170 AA Poortugaal. Het lidmaatschap kost voor volwassenen f 70,-
- per jaar. Leden ontvangen zesmaal per jaar het tijdschrift *Westerheem*. Nieuwe
leden worden persoonlijk uitgenodigd voor een eerste kennismaking met de
afdeling.

UITNODIGING TOT HET BIJWONEN VAN DE ALGEMENE LEDEN- VERGADERING.

De vergadering zal gehouden worden op maandag 8 mei aanstaande, in de filmzaal
van het Rijksmuseum voor Oudheden, ingang achterzijde, Papengracht 29 te
Leiden. Aanvang 20.00 uur.

De **agenda** luidt als volgt:

1. Opening.
2. Ingekomen stukken.
3. Notulen vorige Algemene Ledenvergadering op 11 mei 1994 (opgenomen in
deze *Remus*).
4. Mededelingen.
5. Jaarverslag van de secretaris over het bestuursjaar 1994/5 (door persoonlijke
omstandigheden bij de secretaris is het niet mogelijk gebleken het verslag
voor het uitkomen van deze *Remus* af te ronden. Het verslag zal op de
vergadering worden uitgereikt en toegelicht).
6. Verslag Kascontrolecommissie.
7. Benoeming nieuwe Kascontrolecommissie.
8. Financieel verslag over 1994 en begroting 1995 (exemplaren aanwezig op de
vergadering).
9. Bestuursmutaties.

De voorzitter, de heer E. Sprietsma, maakt thans vier jaar deel uit van het
bestuur van de afdeling Rijnstreek en legt op grond van de bepalingen van
het Huishoudelijk Reglement van de afdeling zijn functie neer. Het bestuur
stelt voor hem opnieuw voor een periode van vier jaar als voorzitter te
benoemen.

Tegenkandidaten kunnen tot uiterlijk zeven dagen voor de verkiezingsdatum
gesteld worden, schriftelijk ondersteund door tenminste tien leden. Het
Huishoudelijk Reglement eist in dat geval voorts een geschreven verklaring
van de kandidaat, waarin deze verklaart in het bestuur zitting te willen
nemen.

De penningmeester, dhr. F. Vervae, heeft onlangs te kennen gegeven i.v.m.
zijn drukke werkzaamheden zijn bestuurslidmaatschap te willen beëindigen.
Het bestuur is er op deze korte termijn niet in geslaagd een kandidaat te
vinden. Het verzoekt de vergadering dan ook mandaat om deze vacature zo
spoedig mogelijk te vervullen.

10. Wat verder ter tafel komt.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering (ca. 20.45 uur) zal de heer L. Jacobs (Instituut voor Aardewerktechnologie Rijksuniversiteit Leiden) een lezing verzorgen.

Naar aanleiding van de vondsten van mogelijke pottenbakkerijresten op het terrein van het Parmentiercomplex in Leiden zal hij een lezing houden onder de titel:

Over pottenbakken, misverstanden en misbaksels.

Het proces van klei tot pot is een tamelijk gevoelig proces. Wanneer er iets fout gaat, leidt dat tot misbaksels. Voor de pottenbakker was een mislukte ovenlading een schrikbeeld. Een enkel exemplaar was leerzaam, want de traditionele pottenbakker stelde zijn processen proefondervindelijk bij. Voor de archeoloog zijn misbaksels alleen maar interessant. Zij geven aan waar de grenzen hebben gelegen en ook waar de problemen lagen van de pottenbakker, die vaak worstelde met wat van hem gevraagd werd en wat in zijn situatie technisch mogelijk was.

*****

**NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE AWN,
AFD. RIJNSTREEK, gehouden woensdag 11 mei 1994.**

1. Opening: 20.10 uur.
De voorzitter heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heren Van Limburg (hoofd afd. Monumentenzorg van de gemeente Leiden) en Dolmans (medewerker archeologie en beleid van de gemeente Leiden).
2. Er zijn geen ingekomen of uitgegane stukken.
3. Notulen van de vorige Algemene Ledenvergadering op 17 mei 1993.
Ten aanzien van het gestelde op blz. 6 onder punt 7C, over samenwerkingsverbanden met en van gemeenten, merkt dhr. Van der Kooij op dat hierbij bedoeld wordt op de regiovorming. Hierbij is echter geen subsidie mogelijk. Dhr. Sprietsma vraagt zich af of dergelijke samenwerkingsverbanden de mogelijkheid bieden een aanspreekpunt of zelfs ingang richting gemeentelijke instanties te zijn. Dhr. Van der Kooij meldt dat er wellicht behalve gemeentelijke, ook regionale archeologen ingesteld zullen worden.

Volgens hem moet de AWN hierop vooruitlopen.

Ten aanzien van het gestelde op blz. 8, waar melding gemaakt wordt van een "pottenbakkerswerkplaats", stelt dhr. Van der Kooij dat dit een te optimistische weergave is. Hier is alleen afval gevonden dat van een pottenbakkerswerkplaats afkomstig zou kunnen zijn.

Hierna worden de notulen, met dank aan de notulist, Geertrui van Beukering, vastgesteld.

4. Jaarverslag van de secretaris. De voorzitter licht enkele punten kort toe.
  - a. de schommeling in het ledental is niet structureel; er waren het afgelopen jaar toevallig nogal wat verhuizingen en sterfgevallen.
  - b. t.a.v. het grote aantal vondstdozen dat in het gebouw aan de Geregracht staat, kan gemeld worden dat hard gewerkt wordt aan afronding van vondstcomplexen om deze af te stoten naar het provinciaal depot.
  - c. het contact met de nieuwe archeologische beleidsmedewerker van de gemeente Leiden is gelegd; dhr. Dolmans is op de vergadering aanwezig.
  - d. dhr. Van der Kooij zou graag zien dat er ook een verslag van de afgevaardigden (met name de behandelde punten) in het jaarverslag van de secretaris zou komen te staan.
  - e. n.a.v. de verzekering die AWN-ers moeten hebben als ze deelnemen aan een opgraving meldt dhr. Hardenberg dat aan deze ingewikkelde materie nog wordt gewerkt. Dhr. Dolmans noemt de afdeling Den Haag e.o. die een en ander goed geregeld heeft.
5. Huishoudelijk Reglement. De volgende wijzigingen worden aangebracht:
  - a. de gemeente Hillegom moet aan het Rijnstreekgebied toegevoegd worden.
  - b. volgens dhr. Van der Kooij zal de gemeente Zevenhoven binnenkort heringedeeld worden.
  - c. donateurs worden niet meer apart genoemd.
  - d. het aantal bestuursleden moet minimaal drie zijn; de veldcoördinator en de beheerder van het gebouw hoeven geen bestuurslid te zijn.
6. Verslag van de kascontrolecommissie.
Dhr. Miedema verklaart dat de penningmeester kan worden gedechargeerd.
7. Benoeming nieuwe kascontrolecommissie.
Dhr. Miedema stelt zich nog een keer beschikbaar. Het bestuur wordt gemachtigd een tweede lid te benoemen (dhr. Wassink is bereid gevonden als tweede lid toe te treden).
8. Financieel verslag over 1993.
De gemeentelijke heffingen over 1991, 1992 en 1993 zijn kwijtgescholden.

Er is (weer) een nadelig saldo van f 1600,--, o.m. veroorzaakt door de viering van het twintigjarig bestaan (f 600,--).

9. Begroting 1994.

Ook deze laat een negatief saldo zien. De donatie aan de afdeling voor de werkzaamheden in Archeon is echter niet vermeld.

10. Bestuurssamenstelling.

Het bestuur was gemachtigd om een kandidaat te zoeken voor de vacature van het secretariaat. Hierin is voorzien door mw. Van Oorsouw.

11. Er komt verder niets ter tafel.

12. Rondvraag.

Namens mw. Miedema vraagt mw. Muller of er een 'pot' ingesteld kan worden voor lief en leed: geboorten, ziekenhuisopnames e.d. Dit voorstel wordt door de vergadering overgenomen; de pot zal komen te staan op de Geregracht.

Dhr. Miedema wil onder de aandacht van het bestuur brengen dat de bewegwijzering naar de 'opgraving' op het terrein van Archeon niet goed is. Hetzelfde geldt voor de tentoonstellingsruimte van de AWN. Hij heeft dhr. Flaman hier al op attent gemaakt. Hierop meldt dhr. Hardenberg dat dit punt ook de aandacht van het hoofdbestuur heeft.

Om 21.00 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Na de pauze geeft dhr. Van der Kooij een lezing over opgravingen naar enkele kastelen in het Rijnstreekgebied.

*****

DE POTTENBAKKER OP PARMEN- TIER.

Hoewel Leiden niet echt bekend staat als een plaats waar veel aardewerk, in welke vorm dan ook, geproduceerd werd, was er ook hier de nodige activiteit

van pottenbakkers en geleybakkers (van majolica¹). Die activiteiten zijn er vele eeuwen lang geweest. De vroegste tot nu toe gedateerde bedrijfsmatige productie is wel die waarvan de stort onder het pand Haarlemmerstraat 129 afkomstig is.² In de loop der eeuwen zijn er tal van vermeldingen van pottenbakkers en hun nering; dhr. J. van der Meulen is al tal van jaren bezig deze vrij systematisch te verzamelen, zodat daar hier verder niet op ingegaan wordt. Hier volgen dan ook slechts een paar staaltjes om een indruk te geven. Op 2 februari 1589 notuleerde de stadssecretaris (in Gerechtsdagboek A2 fol. 137v.) onder het kopje "potvercoopers" dat de gezamenlijke Leidse pottebakkers een rekest ingediend hadden waarin zij verzochten dat de niet-Leidse verkopers en verkoopsters van potten niet meer op de markt toegelaten zouden worden, maar dat zij zich stipt zouden houden aan het reglement dat daarop betrekking had en op de boete die daarin vermeld was. De Heren stadsbestuurders besloten dat voortaan "uitheemse" potverkopers en -verkoopsters geen kramen meer zouden mogen opzetten dan uitsluitend op de vrije jaarmarkten en gaven de schout opdracht om bij overtreding hiervan eerst een waarschuwing uit te delen en daarna dusdanig op te treden (te bekeuren) als zou blijken te behoren, dit om de verzoekers genoegdoening te geven. Blijkbaar werd de concurrentie met eventueel minderwaardig aardewerk van buiten de stad de Leidse pottenbakkers wat te zwaar.

Het hele blok Uiterstegracht-Oude Rijn-Vestestraat tot heel diep richting Molenwerfsteeg was rond 1600 eigendom van Dirk Quirijnsz., pottebacker, die hier wellicht ook zijn beroep uitgeoefend zal hebben. Omdat zijn erfgenamen, Willem Dircxsz., schoenmaker, en Willem Evertsz., hoefsmid, gehuwd met Haesgen Dircxdr., andere beroepen hadden, is zijn bedrijf vermoedelijk al snel ter ziele gegaan, maar anderen namen dan de opgevallene plaats weer in.³ Dat ter ziele gaan was soms wel triest: Carel Thomasz., pottebacker, wiens desolate nalatenschap op 23 november 1679 geregeld werd (Rechterlijk Archief inv.nr. 50 deel T fol. 309 en 92 deel O fol. 25) bleek slechts schulden nagelaten

¹. Zie voor majolica o.m. *Renus* 1992 nr. 3 p. 13-15.

². *Bodemonderzoek in Leiden, Jaarverslag 1978* (Leiden 1979) 17-19; Idem *Jaarverslag 1983* (Leiden 1984) A.H. Land, 'Laat dertiende-eeuws pottenbakkersafval uit Leiden', p. 51-61; Idem *Jaarverslag 1984* (Leiden 1985) 14-15.

³. P. Bitter, 'Vroeg-17de-eeuws pottenbakkersafval uit de Pottenbakkersgang te Leiden', in *Bodemonderzoek in Leiden 13/14, Archeologisch Jaarverslag 1990/1991* (Leiden 1992) 19-32.

te hebben, namelijk aan huishuur *f* 102, aan de weduwe van Simon Claesz. de Haes wegens geleverde potaarde *f* 66-10-0, aan geleverde medicijnen *f* 1-13-0 en voor de doodskest *f* 6.

Voor in de achttiende eeuw verminderde het aantal pottenbakkerijen sterk. Zo werd b.v. op de plaats van een gesloten pottenbakkerij aan de Hooigracht in 1737 het Francois Houttijnhofje gebouwd. Maar helemaal verdwijnen deed de aardewerkindustrie niet: zo staat in de *Leidsche Courant* van 24 mei 1848 de volgende advertentie "J. Draaisma, Pottenbakker, op den Singel tusschen de Zijlpoort en de Heerepoort, vraagt tot vergrooing zijner zaken een COMPAGNON, die *f* 1.500 kan aanbrengen. Brieven franco aan het Bureau dezer Courant." En notaris L.J.C.A. Gordon verkocht publiek op 6 en 13 augustus 1904 de voormalige Pottenbakkerij, draaierij, bergplaatsen, loodsen, erf met turfschuur en 10 werkmanswoningen met een ruime poort, uitkomende aan de Zuidsingel, belend door de eigendommen van de heren Van Hoeken, Verra, Van der Waals, Gereformeerde Kerk A, de Stichting Juffr. Maashofje, de heer Labree. Maar ondanks deze laatste teloorgang, waardoor men de indruk zou kunnen krijgen dat nu het doek wel over de Leidse pottenbakkerij gevallen zou zijn, steken andere bedrijven weer de kop op: bouwaardewerkproducent W.C. Brouwer, het bekende Amphora en ook potterij Zaalberg. Hier ligt dus nog een flink onderzoeksterrein open, maar hopelijk wordt dat grondiger omgeploegd en beter gepresenteerd dan de teleurstellende dissertatie van M.C. Roodenburg over Delftse situatie van 1575-1675.⁴

Op 7 december 1615 droeg het stadsbestuur van Leiden in eigendom over aan Cornelis Jacobsz. Verburg, pottebacker, 3 bouwkvelds, omschreven als drie ledige erven, waarvan perceel G 7 groot was 9 roeden en 1 riemvoet en grensde aan de percelen G 22 en 23 aan de zuidzijde van de Binnenvestgracht. De koopsom was een rentebrief van *f* 15-12-8 per jaar en een custingbrief van *f* 566-10-0, af te lossen in zes gelijke porties. Verburg hoefde dus niet de koopprijs ineens op tafel te leggen en dat was wel gemakkelijk omdat hij, zoals zoveel andere bouwers in dit stuk stadsuitbreiding van 1611, zich ook nog elders diep in de schuld moest steken om de gebouwen te kunnen financieren. De stad was vrij gemakkelijk in zijn voorwaarden: behalve zes keer *f* 95 zou die

⁴ Marie-Cornélie Roodenburg, *De Delftse pottenbakkersnering in de Gouden Eeuw (1575-1675). De produktie van rood pottengoed* (Hilversum 1993).

jaarlijks ruim *f* 15 ontvangen, totdat deze in principe eeuwigdurende⁵ betaling afgelost werd met het twintig- of vierentwintigvoud van het jaarlijkse bedrag. Overigens was zelfs die relatief vrij kleine jaarlijkse last voor Verburg wel eens te groot: op 8 december 1628 werd Cornelis Jansz., pottebacker, door de Thesaurier-Ordinaris (vergelijkbaar met de gemeenteontvanger) voor de Vredemakers gedaagd wegens verscheidene verlopen renten, maar kwam niet opdagen.⁶

Het voornaamste deel van het complex van Verburg stond aan wat toen de Korte Langegracht was en sedert 1879 de Lammermarkt heet; hierachter en eventueel op de twee kvelds aan de Binnenvestgracht zal hij zijn bedrijf uitgeoefend hebben.⁷ Het pand aan de Lammermarkt bleef zijn bezit tot 16 november 1651 tot 16 november 1651, toen Cornelis Jacobsz. Verburch voor 5/8, Johannes Verburch als erfgenaam van Jannitgen Joostendr. voor 1/8 en Daniel Ackerman nomine uxoris, mede erfgenaam van Jannitgen, voor 2/8, dit huis met een pottenbakkerij daar achter aan, aan weerszijden belend door panden van Cornelis Jacobsz. Verburch, voor een custing (=hypotheek) van *f* 3900 overdroegen aan Isaack Oliphiers. Vermoedelijk betekende dit meteen ook het einde van het bedrijf. Merkwaardig is dat Daniel Ackerman, die op 7 november 1640 als secretaris van Jisp in ondertrouw ging met Neeltgen Cornelisdr. Verburch, toen wonende op de Langegracht [hetgeen geïnterpreteerd zal moeten worden als Korte Langegracht = Lammermarkt] en vergezeld van haar moeder Jannetgen Joosten, niet 1/8 portie had, maar een dubbele. Vermoedelijk had hij wat liggende gelden en heeft daarmee van een andere erfgenaam diens portie overgenomen. Wie dat is, valt wel te raden: op 27 januari 1657 ging in ondertrouw Cornelis Cornelisz. Verburch, greinreder [=textielabrikant], wonende op de Langegracht, met als getuige Cornelis Jacobsz. Verburch, zijn vader; bruid was Elysabeth Heyndricksdr. Vereyck. Cornelis Jacobsz., toen nog zonder achternaam, jongman van Leiden, pottenbacker, met als getuige Jacob Jacobsz., zijn broer, ging op 6 mei 1615 in ondertrouw met Jannetgen Joosten. Dit is dus in hetzelfde jaar als waarin hij

⁵ De gemeente Leiden ontvangt anno 1995 nog steeds een aantal van dit soort rond 1611 aangegane verplichtingen.

⁶ Rechterlijk Archief inv.nr. 47, Vredemakersboek R fol. 176.

⁷ Drs. J.F. Dröge bereidt een studie voor van het hele complex dat uiteindelijk behoort heeft tot de Parmentier-fabriek, met name wat de eigenaars in de loop der eeuwen betreft.

zijn bedrijf startte. Uit dit huwelijk zijn dus drie kinderen in leven gebleven: Johannes, Cornelis en Neeltgen. Cornelis was van Leidse origine: op 12 januari 1635 verklaarden twee lieden ten behoeve van Cornelis Jacobsz. Verburch, pottebacker, dat die is "een wettige soon van Jacob Tijsz., in zijn leven warmoesman, gewonnen bij Grietgen Jacobsdr., sijne huysvrouwe; dat hij noch een broeder heeft, die woonachtich es tot Amsterdam ende twee susters, de eene wonende binnen deser stedt Leyden ende de andere binnen Der Goude."⁸

Over de activiteiten van Verburch zijn we maar spaarzaam ingelicht. Hier volgen enkele vermeldingen.⁹ Op 9 december 1623 verklaarde Verburch, pottebacker, wonende op de Langegraft, schuldig te zijn aan sr. Pieter van den Berge, koopman te Leiden, *f* 300 als restant van een hogere koopsom van Tulpa-bollen. Hij zou zijn tulpenbollen in zes termijnen van *f* 50, steeds op 25 juli, aflossen.¹⁰ Ook "cornelis jacobsen", zoals hij ondertekende, was dus besmet met de tulpomanie van die tijd.

Op 3 mei 1627 werd Cornelis Jacobsz., pottebacker, voor Vredemakers gedaagd door Dirckgen Willemsdr. als transport hebbende van Rient Ates, wegens wanbetaling van *f* 20 voor een schip potaarde. Verburch stelde zelf een vordering op Rient Ates te hebben die groter dan de geëiste *f* 20 was; blijkbaar wilde hij eerst dat geld eens zien. Omdat er geen accoord te bereiken viel, werd de zaak doorverwezen naar een hogere rechtbank.¹¹

Op 9 december 1629 verklaarde hij geleend te hebben van Jan Joosten van der Munck *f* 150 als losrente van jaarlijks *f* 9-7-8. Deze obligatie deed een vroegere teniet, die Jan Joosten "afhandich gemaect es mitte berovinge van sijne beurse". Deze schuld bleek op 14 juli 1652 afgelost te zijn.¹²

Van dit soort vermeldingen zijn er meer te vinden, maar het beeld dat we ermee van Cornelis Jacobsz. Verburch en zijn bedrijf kunnen krijgen, wordt er nog niet veel scherper door. Dit zal moeten wachten op grondiger onderzoek.

⁸. R.A. inv.nr. 79, Getuignisboek deel S fol. 254.

⁹. Ik dank deze aan de bereidwilligheid van dhr. J. van der Meulen om verwijzingen naar die gegevens te verstrekken.

¹⁰. Notarieel Archief inv.nr. 122 akte 5, J. van Kuyc.

¹¹. R.A. inv.nr. 47, Vredemakersboek Q fol. 238.

¹². N.A. inv.nr. 315 akte 176, C.D. van Grotelande.

VELDWERK-AGENDA

- Alphen: Nieuwe ontwikkelingen in centrum worden gevolgd.
Vervolgonderzoek op veldverkenning in buitengebied.
- Bodegraven: Verkenning op een locatie en een bouwproject in het dorp.
Een landinrichtingsproject brengt misschien werk aan de winkel.
- Hillegom: Centrum. Terrein vrijgekomen, dat misschien interessant is.
- Leiden: Diverse projecten. Er zijn enkele contacten gelegd. Door de verschillende en onberekenbare snelheden van de plannings is het onmogelijk te zeggen wat nu, later of nooit aan de orde komt. Meldingen van leden zijn zeer welkom!
- Lisse: Aangemeld is het terrein van een verdwenen 17e eeuwse buitenplaats.
- Noordwijk: -Binnen. Opgraving in vervolg op een proefonderzoek van de ROB, waarschijnlijk door een universitair instituut.
Volgen van sloop in het centrum.
Verkenning aan de rand van het centrum.
- Rijnwoude: Koudekerk, Hondsdijkse polder. Vervolgonderzoek door boringen.
Hazerswoude, Rijksweg 11. De werkzaamheden worden gevolgd.
Hazerswoude Dorp. Proefonderzoek op een terrein dat door sloop zal vrijkomen, wacht nog op de sloop van de opstanden.
- Voorschoten: Roucoop. Fundering, wacht op droge periode.
Veurseweg. Funderingen in weiland; dito.
Centrum. Een bouwproject.